

LIDT OM ROVFUGLENE I DANMARK OG OM GRUNDENE TIL DERES AFTAGEN.

FOREDRAG HOLDT I DANSK ORNITHOLOGISK FORENING

AF

V. WEIBÜLL.

De fleste, der har levet paa Landet i en Egn med megen Løvskov, vil sikkert, hvis de husker 15—20 Aar tilbage, have kendt det indtagende Syn af Glentens (*Milvus ictinus*) elegante Silhuet mod en klar Aprilhimmel. Glenten hørte ligesom med til Landskabet. Gaar De nu ud en Aprildag, vil det være et sjældent Syn at se en Glente. Man behøver blot at tænke paa vor Forenings Tidsskrift, der i II. Hæfte 3. Aargang som en Begivenhed af ornithologisk Interesse gengav en Meddelelse om, at Glenten var set flyvende ved Sønder sø. Nu er Glenten snart udryddet i Danmark, nu begynder man at tælle Parrene: et ved Silkeborg, et ved Vejle, et mellem Præstø og Vordingborg; nogle enkelte flere kan selvfølgelig opregnes. Det er ikke, som da Skovfoged Christiansen i sit lille Skrift: »Viborg Omegns Fugle«, skrev »Rød Glente yngler i næsten alle større Skove«. Af mine egne Erfaringer skal jeg blot nævne, at af 3 Par, jeg kendte i Sydsjælland for ca. 10 Aar siden, er kun eet tilbage, og af 4 Par ynglende i Nordsjælland i 1908, er ingen tilbage; og som det er gaaet Glenten, er det gaaet alle vore større Rovfugle.

Havørnen (*Haliaëtus albicilla*) findes nu, saavidt jeg kan faa oplyst, ikke mere paa nogen af Øerne. Det sidste Par i en Skov paa Nordfalster forsvandt vistnok i 1906. I Jylland fandtes, skriver Skovrider Weismann i Tidsskriftets Hæfte IV, 4. Aargang 3 Steder ynglende Par i Jylland. Siden 1908 er Havørnen forsvundet fra de to Steder.

Havørnens Saga er snart ude, og selvom Ejerne freder de faa Par, der maatte findes, saa nytter det dog næppe, saalænge ikke alle forstaar, at her er noget sjældent, der bør skaanens, saa man ikke udsættes for som i 1909, at en Ægsamler plyndrede en Havørns Rede for dens 3 Æg. Det Par fik ingen Unger det Aar.

Fiskeørnen (*Pandion haliaëtus*) er vistnok helt forsvunden. Til alle Steder, hvor jeg ved, at der har været ynglende Fiskeørne, har jeg skrevet for at faa at vide, om Fuglene endnu fin-

des; overalt den samme sørgelige Tidende: »Fiskeørnen yngler ikke mere«. Hvert Foraar kan man se uparrede Individier fiske i Esrom Sø, Furesø, omkring Falsters Kyster, ved Frederikssund, i Karise Aa o. s. v. Par findes der ingen af, og Fiskeørnen er nu næppe Ynglefugl her i Landet mere.

Duehøgen (*Astur palumbarius*) kan endnu træffes, dog i stadig aftagende Antal. I Godsernes Skove findes den dog ikke uden ganske faa Steder; jeg kender eet Par i Sydsjælland, to i Nordvestsjælland, eet i Midtsjælland og eet i Hjørring Amt, samt nogle Stykker i Aalborg Amt. Skal man søge Duehøgen, maa det være i Statsskoven, hvor der ikke holdes Fasaner. Men ogsaa der forsvinder den lidt efter lidt. Af fem Par, der ynglede i Nordsjælland i 1908, er kun de tre tilbage. Af de to andre Par er kun den ene Fugl tilbage hvert Sted. Det ene Sted flyver Hannen hvert Aar ved Reden i Marts, April og Maj Maaneder, men der kommer ingen Mage: den blev skudt en Februardag. Der er et andet Par, paa Lolland, som jeg ikke har nævnt; der skydes næsten hvert Aar den ene af Fuglene bort, det næste Aar er der to igen ved Reden. Unger faar de dog vist aldrig. Duehøgen er jo let at skyde ved Reden, og det er kun faa Skovridere, der er saa højsindede, som en jeg kender, der har to Par Duehøge paa sit Distrikt; han vil ikke skyde Fuglene ved Reden, skønt han hader dem ligesaa højt, som han elsker sine Fasaner. Men træffer han Duehøgen andet Steds, saa har han svoret deres Undergang. Hidtil har Fuglene dog heldigvis været ham for snedige.

Musvaagen (*Buteo vulgaris*) gaar det ogsaa tilbage med. Af ca. 25 Par, som jeg i de sidste Aar stadig har fulgt, og som alle ynglede i 1909, var i Fjor kun ca. Tredjedelen ved Rederne, saaledes af ti Par i Grib Skov kun tre, af fem Par i en anden Skov kun to o. s. v. Saaledes ser det ud i Statsskovene, meget værre er det i de private Skove. For blot at nævne et Par Eksempler: i vort Tidsskrift I. Hæfte 4. Aargang skriver Distriktslæge Arctander i Storehedinge om Musvaagen i Stevns: »Musevaage er ikke mere ynglende her. Ses trækkende Efteraar og Foraar.« Bogholder Poul Glerup i Randers meddelte mig i 1909 i privat Brev om Musvaagerne i Fousingø Skove, at der i 1899 »vrimlede af Musevaager, maaske 20 Par mod en tre—fire Par nu.« For Statsskovenes Vedkommende skylder jeg dog Retfærdigheden at sige, at Antallet havde holdt sig nogenlunde

konstant i adskillige Aar; først i 1910 gik det saa pludseligt og stærkt ned ad Bakke.

Kærhøgen (*Circus æruginosus*) forfølges overalt. Paa Sjælland findes vistnok kun eet Par, nemlig ved Lou Station (Køng Mose). Ved Furesøen, hvor den ynglede, saa længe gamle Folk kan huske, forsvandt den, hvis jeg husker rigtig, i 1902. Begge de gamle Fugle blev skudt. Paa Fyen findes vistnok ingen Kærhøge; her kunde dog Hr. C. S. Larsen i vort Tidsskrifts IV. Hæfte 1. Aargang skrive om Kærhøgen ved Faaborg: »Rødbrun Kærhøg ynglende og hyppig«. Kun paa Lolland og i Jylland findes endnu en Del. Baron Rosenkrantz, Guldborg, glædede mig saaledes for nylig ved at skrive til mig: »Kærhøg optræder i Mængde hver Sommer«, hvorefter han anfører en Del Ynglesteder.

Ravnen (*Corvus corax*) hører jo nok ikke til Rovfuglene, men den har saa meget i Levevis tilfælles med disse, og efterstræbes ligesaa stærkt, saa der kan være Anledning til at nævne den her. Det er nu paa Øerne en Sjældenhed at høre Ravnen, og det er dog ikke mange Aar siden, at den fandtes i alle større Skove. Sætter man Bestanden i Nordsjællands Statsskove til højt regnet fem à seks Par, og regner man fem à seks Par i den øvrige Del af Sjælland, er det sikkert alt. Paa Lolland-Falster og Fyen er Ravnen yderst sjælden. Kun i Nordjylland er den endnu nogenlunde hyppig.

Jeg skal her ikke nævne Vandrefalken (*Falco peregrinus*), der altid var sjælden. Der findes dog endnu eet à to Par ynglende her i Landet. Ej heller den store Hornugle (*Bubo maximus*), der blev saa grundigt udryddet allerede for Aar tilbage.

Til Hvepsevaagen (*Pernis apivorus*), Lærkefalk (*Falco subbuteo*), Taarnfalk (*Falco tinnunculus*) og Spurvehøg (*Astur nisus*) skal jeg senere komme tilbage. Vore almindelige Ugler lader jeg her helt ude af Betragtning.

Spørger man om Grunden til vore Rovfugles Aftagen, saa er det lidt vanskeligt at sige, hvad det er, der stærkest tynder ud i Rækkerne, og Grundene er mange. Jeg skal nævne, hvad der staar for mig som de vigtigste:

1. Jagtejernes og Jagtlejernes Nedskydning, Udlægning af Gift og Opstilling af Pælesakse o. lign., for gennem Rovfuglenes Udryddelse at skaffe bedre Betingelser for det spiselige Vildt, og

Forbindelse hermed Jagtforeningens nu afskaffede Præmiering af visse Rovfugle.

2. Ægsamleriet.

3. Skovenes forstmæssige Drift.

Hvad det første Punkt angaar, tror jeg, at det er den vigtigste Grund til Rovfuglenes Aftagen. For at frede Fasaner og Agerhøns nedskydes enhver Rovfugl, der kommer indenfor Bøssens Rækkevidde, næsten uden Hensyn til, hvilken Art den hører til. Jagtejerne opmuntrer ofte deres Jagtpersonale til Bortskydning ved at give ret betydelige Skydepenge for hver nedlagt Rovfugl, ofte en Krone eller mere pr. Stk. Fuglene skydes ikke blot paa Trækket, men ogsaa ved Rederne. De, der falder paa Trækket, er maaske mest andre Landes Rovfugle, men ogsaa en Mængde af vore egne maa selvfølgelig samtidig lade Livet. Værst er Bortskydningen ved Reden. Næsten alle Rovfuglene ligger fast paa Æggene, og det er ingen større Kunst at skyde en Rovfugl, naar den tungt basker ud af Reden. Og de nedskydes overalt, og alle Arter uden Forskel; ja, selv Musvaagen, der er fredet en Del af Aaret, maa i Reglen dele Skæbne med de andre Rovfugle, den udgives blot for en Duehøg. — Jagtforeningens nu afskaffede Skydepræmier for visse Arter af Rovfugle forøgede selvfølgelig Lysten til Udryddelsen, og det kunde være en helt god Forretning for mangan en Jæger, en Forretning, der dog kunde have den gode Side, at Jægerne af og til bevarede de gamle Fugle og kun skød Ungerne bort. Naar de gamle Fugle blev i Live, var de ligesom en Kapital, hvoraf der hvert Aar i Juni—Juli kunde indkasseres Renter. Jeg kender selv flere af den Slags Tilfælde. Masser af Rovfugle falder som Ofre for udlagt Gift, og der er Amter, hvor næsten enhver faar Lov at lægge Gift ud. Den barbariske Fangst i Pælesakse behøver jeg næppe mere end at nævne.

Jeg skylder dog Retfærdigheden at tilføje, at der nu af mange Jægere og paa mange Godser, navnlig hvor der ikke findes Fasanerier, gaaes betydeligt mere lempeligt til Værks mod Rovfuglene, og selve Afskaffelsen af Jagtforeningens Præmier synes, uanset den Motivering, hvormed Afskaffelsen blev vedtaget, ogsaa at tyde paa, at der mange Steder er ved at danne sig en noget ændret Opfattelse af Rovfuglenes Betydning, saa at der mange Steder nu mulig vil blive lidt Fred fra Jægerens Side for de sidste Rester af vor Rovfuglefauna. Heller ikke har man ret

mange Steder i Statsskovene kunnet tale om nogen egentlig Forfølgelse af Rovfuglene.

Som den anden Grund til Rovfuglenes Aftagen nævnte jeg Ægsamleriet. Den Skade, Ægsamlerne gør paa Rovfuglene, er meget stor, omend maaske noget mindre end af mange antaget. Det maa her tages i Betragtning, at det ikke er enhver givet at bestige en Rovfuglerede, selvom Bestigningen af Træerne lettes ved de nu desværre saa almindelige Klatresporer. Værst gaar det jo ud over de Fugle, der som Musvaagen i mange Egne ynder at bygge meget lavt. Jeg traf saaledes i Dyrehaven 2 Reder i unge Bøge i ca. 5 Alens Højde, en anden i en Eg i 6 Alens Højde. I Gribskov fandtes 3—4 Par, der byggede Reder, der sjældent sad højere end 7—8 Alen, og i en Skov i Aalborg Amt kunde jeg staa paa Jorden og se ned i Reden. Ægsamlerne tager værst paa Musvaagen ogsaa af den Grund, at den sjældent lægger nyt Kuld, naar dens første Æg er tagne. Det gør ganske vist Havørn og Glente heller ikke, men de anbringer i Reglen Rederne betydeligt mindre tilgængeligt. Duehøg og Fiskeørn lægger derimod i Reglen eller dog ofte Æg paany, naar de først fratagne var frisklagte eller letrugede, og i hvert Fald Duehøgen flytter næsten altid til en anden Rede, der ofte er vanskelig at finde, og det andet Kuld bliver ofte først lagt saa sent, at Skoven er bleven grøn, saa at Bladene tildels skjuler Reden. Alt i alt gør dog Ægsamleriet megen Skade især nu, da Rovfuglenes Tal er svundet saa stærkt ind, og jeg tror, at de mange Ægsamlere, der utvivlsomt findes her i Landet, burde nøje overveje, om det ikke nu var paa Tiden at frede de sidste Rester af Rovfuglene. Jeg kan af personlig Erfaring udtale, at har man først overvundet sin Lyst til Æggene fra een Rede, volder den næste intet Besvær, og man faar tifold mere Glæde af at betragte Fuglene med deres Unger, studere deres Liv og Opvækst, end af at have et Par Ægskaller mere i sin Samling. Desværre er der jo netop blandt Ægsamlere en ikke ringe Portion, der absolut ikke har ringeste eller dog uhyre liden ornithologisk Interesse, Folk, der omtrent lige saa godt kunde være faldet paa at samle Frimærker som Æg, og saadanne har ingen synderlig Interesse for Rovfuglenes Aftagen, der snarere forøger deres Samlingers Værdi ved at gøre Æggene sjældnere.

Den sidste af de Grunde, jeg nævnte, til Rovfuglenes Aftagen er Skovenes mere forstmæssige Drift, og jeg tror absolut, at

denne har omtrent lige saa megen Skyld som nogen af de andre Grunde, i hvert Fald for de fleste store Rovfugles Vedkommende. Skulde nogen Art tænkes undtagen, skulde det være Musvaagen, som vel er den Rovfugl, der bedst forstaar at afpasse sit Valg af Redested efter Forholdene. Medens tidligere Træerne mange Steder ofte fik Lov at vokse, til Ejerne syntes, at de trængte til lidt Penge, og derfor lod fælde nogle Træer, ved hvis Salg Trangen kunde afhjælpes, saa er der nu de fleste Steder bl. a. begrundet ved den store Smørproduktions Forbrug af Bøgetræ til Drittelstave, indført en mere rationel Udnyttelse af Skovene med en regelmæssig tilbagevendende Afdrivning med derpaa følgende Nysaaning eller Nyplantning. Resultatet er blevet, at den gamle Højskov med de rigtig store Træer nu næsten overalt er faldet for Øksen; kun ganske enkelte Steder ser man Højskov som for ca. 20 Aar siden. Næsten alle de særlig store og svære Træer er fældede, de der staar tilbage, er kun Træer, der sjældent er over 1 Alen i Diameter i Brysthøjde; findes der endelig virkelig store gamle Træer, er det kun i Lysninger, som spredt staaende Frøtræer, saaledes som de fleste kender det f. Eks. fra Hareskoven, hvor Ravnene tidligere holdt til.

Rovfuglene, jeg tænker her stadig kun paa de større Arter, ynder netop den uberørte Skov, hvor Klangene af Øksen er sjælden, hvor de store Træer staar tæt med Kronerne sammen. Fiskeørnen, der særlig vælger de største og højeste Træer, vil nu ikke mange Steder i Landet kunne finde en Yngleplads, netop som den ønsker den. Havørnen trives nu kun enkelte Steder i de mest afsides liggende Skove i Jylland. De Skove, hvorfra jeg kender Duehøgen, hører alle til de mest uberørte paa Sjælland, saadan, hvor Moser veksler med skovklædte Bakker, hvor Birk, Bøg og Gran vokser imellem hinanden, og hvor der ikke hver Dag kommer Mennesker. Ingen Rovfugl er dog mere omtaalig for Skovens Udtynding end Glenten. Af de 4 Par, jeg kendte ynglende i 1908, er de 3 formentlig forsvundne af denne Grund. Et Par byggede i høje Ege, der ragede op over ung Stangbøg. I Vinteren 1908—09 begyndte man at fælde Egene; Redetræet blev dog staaende, men skønt Glenterne kom tilbage i 1909, fandt de ikke Stedet passende længere og rejste bort. De to andre gik det omtrent ligesaa. Det var begge Steder Par, der havde ynglet i Fred paa samme Sted i mange Aar; det ene Sted faldt Redetræet for Øksen, det andet Sted staar det endnu,

men der er tyndet frygteligt ud paa Bakken omkring Træet. I 1909 kom begge Par tilbage i April, opholdt sig ca. 14 Dage ved Redestedet, drog saa bort. Om de kom dertil ifjor, ved jeg ikke, men de ynglede der i hvert Fald ikke. Som det er gaaet her, er det gaaet Mængder af Steder, og Resultatet er overalt det samme: Rovfuglene tager af, mange Steder er de helt forsvundne.

Sørgeligt er det, fordi det netop var Rovfuglene, der ofte gav Fuglelivet i Skovene en egen Karakter. Det er nu sjældent en Maj-Morgen at høre alle Smaafuglene pludseligt tie, fordi en Høg flyver over. De gamle Rovfuglereeder ses i Træerne endnu, Beboerne er blot borte. Og dog tror jeg, der kunde gøres meget for at bevare de sidste Rester, naar det først gik op for alle Vedkommende, at der er Fare for vore Rovfugle, for at de helt skal uddø. Det kunde dog maaske lykkes at faa endnu flere Jagtejere til at se, at Rovfuglene kan være et udmærket Politi i Skoven, der kan holde Kragernes og Skovduernes Antal indenfor passende Grænser, holde Musene nede og bringe de svage Individier blandt det spiselige Vildt ud af Verden, saa det ikke gaar som i Storehedinge-Eggen, hvor, som Distriktslæge Arctander skriver i Tidsskriftets 4. Aarg., I. Hæfte, smitsomme Sygdomme blandt Agerhønsene har udtyndet disses Antal. Det kunde dog maaske lykkes at naa til, at vore Ægsamlere, naar de saa en beboet Rovfuglereede, kunde lade Æggene ligge og nøjes med Bevidstheden om, at de havde gjort deres til at frede, hvad der var Fare for skulde forsvinde, nøjes med Glæden over at se Fuglene ved Reden og sammen med Ungerne. Vanskeligst vilde det være at opnaa noget i Retning af fredede Skove eller Stykker af Skove, hvor Træerne fik Lov at vokse, saa der kunde dannes Fristeder for de betrængte Rovfugle. Noget kunde der maaske dog efterhaanden naas, men det vilde sikkert være nødvendigt, at Jægerne først holdt op at spænde Hanen paa Bøssen, hver Gang de saa en Rovfugl, og at Ægsamlerne lod Æggene ligge, ellers nyttede Fristederne sikkert heller ikke meget.

Jeg har i det foregaaende flere Gang holdt Musvaagen lidt for sig selv, og den indtager ogsaa noget af en Særstilling. Dels er den jo i visse Dele af Aaret fredet, dels har den, som jeg nævnte, noget lettere ved at vænne sig til Skovens Forandring end de andre Rovfugle. Dette hænger vel tildels sammen med dens Ernæring, der særlig bestaar af Smaagnavere, og disse

holder jo fortrinsvis til ved Nyplantninger og i Ungskov. Derfor maaske har Musvaagen sine Steder temmelig længe holdt sig nogenlunde uforandret i Antal eller dog kun i langsom Tilbagegang, og muligvis er den pludselige stærke Nedgang i Antal, som jeg i Fjor mente at kunne konstatere for Nordsjællands Vedkommende, kun rent forbigaaende; mulig Fuglene i Fjor har været paa Redestedet, men af en eller anden Grund har undladt at yngle. Adskilligt kunde tyde derpaa. Hvor jeg saaledes i Fjor var ved Rederne baade i Marts og Maj, var der flere Steder, hvor Rederne var under Udbedring i Marts, men i Maj var de forladte, og alt tydede paa, at Træerne ikke havde været bestegne.

Jeg har hele Tiden ladet Hvepsevaagen, de smaa Falke og Spurvehøgen uomtalt, og for disses Vedkommende tror jeg ikke, man kan tale om Aftagen, tværtimod. Grundene til Forskelligheden ere ogsaa lette at se.

Hvad Hvepsevaagen angaar, saa kommer den jo meget sent, naar Bøgen er grøn, den flyver sjældent udenfor Skoven, er stilfærdig og rolig ved Redestedet. Reden, der findes i Toppen af de grønne Træer, bliver næsten altid og da daglig pyntet med friskt Grønt, og den er derfor særlig vanskelig at opdage; den blæser ofte ned om Efteraaret, løst og svagt bygget som den er, saa der er sjældent ret meget at se af Reden om Foraaret, inden Bladene er sprunget ud. Heller ikke ynder Hvepsevaagen særlig Højskov, blot der findes høje tætte Træer over 10—12 Alens Underskov. Ikke faa, selv ældre, Ornithologer kender daarligt nok Hvepsevaagen fra Redestedet, skjult og stille som den holder sig, og dog findes den i hvert Fald i Nordsjælland næsten i enhver større Skov. Desværre bliver jo ikke faa skudt paa Trækket for Duehøge; dette i Forbindelse med, at den kun lægger 2 Æg, er vist ogsaa tilstrækkelig Aarsag til, at Hvepsevaagernes Antal ikke stiger særligt. Selv har jeg kun i to Aar kendt noget rigtigt til Hvepsevaagen, men hvor jeg har søgt den, har jeg i Reglen ogsaa fundet den.

De smaa Falke, Taarnfalk og Lærkefalk, tager utvivlsomt til. Deres ringe Størrelse og større Hurtighed hidrager dertil. Jægerne anser dem næppe for særlig farlige for Vildtet, agter derfor ikke saa meget paa dem. Deres Reder kan være meget vanskelige at se, særlig Lærkefalkens, undgaar derfor ogsaa ofte Ægsamlernes Opmærksomhed. Det er ikke enhver, der faar Øje paa en Lærkefalk, der forlader eller sætter sig paa Reden; den flyver til og

fra Reden som et Lyn, og først et Stykke borte giver den sig til at skriige. Jeg har selv, sammen med min fleraarige Led-sager paa mine Ekskursioner, Hr. Joh. P. Nørgaard, prøvet det: Vi laa en Dag skjult i Bøgekrat, hver paa sin Side af Redetræet, ca. 20 Alen fra dette. Jeg havde set Falken flyve fra Reden, der sad i ca. 15 Alens Højde. Vi laa der i 20 Minutter uden at vende Øjnene fra Træet og dets Omgivelser. Jeg blev tilsidst træet af at vente og gik hen og bankede paa Træet; da fløj Falken fra Reden igen. Trods al anvendt Opmærksomhed havde vi ikke set den gaa paa Reden. En anden Falk jagede jeg samme Dag fra Reden 4 Gange, inden jeg opdagede, hvor Reden sad. Paa omtrent alle egnede Steder, hvor jeg har søgt efter Falkens Reder, har jeg fundet dem. Jeg noterede mig i Vinteren 1908—09 ni Steder som egnede til Redebygning for Lærkefalk; i Juni var der ynglende Par paa de 7. — At Skovene tyndes ud, generer ikke Falkene, tværtimod. Den nye Opvækst giver Plads til mange Mus til Taarnfalken, Smaafugle til Lærkefalken.

Spurvehøgen endelig holder sig vel nogenlunde konstant i Antal, trods Efterstræbelser, trods stadig Hængen ved det engang valgte Redested. Hadet er den som Duehøgen, med hvor god Grund skal jeg ikke her komme ind paa. Men alle Jægere er paa Nakken af den, og dog holder den sig; den er hurtig og snu, forstaar som ingen anden Rovfugl at dække sig, flyver sjældent over aaben Mark, og den flyver da altid meget lavt. At faa frit Skud til en Spurvehøg hænder ikke hver Dag. Reden er absolut ikke skjult, ret stor og aabent anbragt, helst faa Alen fra en ikke for stærkt befærdet Skovvej, men den falder godt sammen med Omgivelserne. — Tager man de friske Æg fra Spurvehøgen, lægger den i Reglen Æg igen i en anden Rede, og den anden Rede findes sjældent saa let som den første. I Reglen er den bedre skjult, er meget mindre og bestaar ofte kun af en gammel Duerede. Til alt dette kommer, at Spurvehøgen som Taarnfalken faar forholdsvis mange Unger.

Inden jeg slutter, og jeg haaber ikke, at jeg har trættet dem for meget, mine Damer og Herrer, maa jeg have Lov til at udtale Ønsket om, at det maa gaa op for alle Foreningens Medlemmer, at Rovfuglene bør vi vise Skaansomhed, saafremt vi ikke vil se noget af det forsvinde, som gav Skoven Liv og bragte Afveksling. Bedst var det, om Naturens Husholdning fik

Lov at gaa sin egen Gang, men det er nu ikke gørligt her i Landet, saalidt som i andre Lande, hvor Skovene drives rationelt. Vi maa derfor træde understøttende til, hvor vi kan, og hvis det, jeg har sagt i Aften, kunde bidrage til hos en og anden at vække Lysten til at hjælpe med her, saa har jeg naaet, hvad jeg har tilsigtet med dette lille Foredrag.

OM STORE ROVFUGLEKULD I 1910.

AF

JOH. P. NØRGAARD.

Naar man første Gang hører den Paastand fremført, at et rigt Oldenaar vil bevirke en større Formering af Rovfuglene det kommende Aar, studser man uvilkaarlig, idet man ikke rigtig kan faa det til at rime sammen, at Olden, der jo ikke er Rovfugleføde, skulde have nogen Indflydelse paa disses Formerings- evne; ved nærmere Overvejelse bliver Tanken imidlertid ikke saa absurd, naar man betænker, at Mus og andre Smaagnavere, der vel nok udgør Hovedparten af Rovfuglenes Føde, som Følge af det for Haanden værende rigelige Foder i Form af Agern, Nødder etc. vil tiltage stærkt i Antal og altsaa frembyde en forøget Mængde Føde for Rovfuglene.

Desværre er Tanken ny for mig, saa jeg har ikke kunnet strække mine Undersøgelser længere tilbage end til 1909, hvorfor det skulde glæde mig, om disse Linier maatte bidrage til, at andre, der har længere Tids Erfaring, vilde fremkomme med deres Iagttagelser. I de forholdsvis faa Aar, jeg har haft Lejlighed til, hovedsagentlig sammen med Hr. Kontorchef Weibüll, at anstille Undersøgelser over Rovfuglenes Yngleforhold, har det altid været mig paafaldende, at der det ene Aar gennemgaaende kun fandtes Kuld under normal Størrelse (her tænkes paa Antallet), medens der det næste Aar tværtimod kunde findes mange Kuld, der var større end ellers normalt for vedkommende Fugl, og det uagtet Reden var den samme eller i hvert Fald i umiddelbar Nærhed af det forrige Aars, saa at Fuglen altsaa havde Adgang til samme Føde, og i hvert Fald Hunnen, at dømme efter Æggenes Farve og Form, ligeledes var den samme; her tænkes nærmest paa Musvaagen (*Buteo vulgaris*), hos hvem Æggenes store Farveforskel gør dette forholdsvis let at kontrollere,